

Príbeh barónky, ktorá nebola barónkou - 4. časť

Pri výskume života Hedvigy Márie Szirmayovej sme v Spišskom archíve v Levoči objavili dotazník, v ktorom samotná Hedviga zodpovedala na rôzne otázky. Tie boli smerované priamo na jej vlastnosti a záľuby. Prostredníctvom odpovedí sa môžeme ponoriť do bohatého vnútorného sveta tejto ženy a aspoň čiastočne vykresliť jej osobnosť.

Hedviga si na ľuďoch cenila čnosť a dobrotu. Na mužoch jej imponovala samostatnosť, nezávislosť a džentlmenské spôsoby. Na ženách si vážila ochotu pomôcť a nábožnosť. Samu seba opísala ako nostalgickú osobu, túžiacu po živote v lone svojich starobylych predkov. Rada sa vracala do minulosti a spomínala na staré časy. K takýmto návratom sa utiekala práve v staršom veku, kedy sa ťažko vyrovnávala so samotou a s pokrokom vedy a techniky, píše: *"Nemám rada hypermoderné technické vynálezy, letectvo a fabriky, tiež mi vadia príliš moderní ľudia."* V tomto období túžila už len po pokojnom živote

strávenom v rozjímaní.

Paradoxom k tejto vlastnej charakteristike je množstvo ciest, ktoré počas života Hedviga podnikla. Precestovala mnoho európskych štátov a jej hnacím motorom sa stalo umenie. To dalo zmysel jej životu a možno, ako povedal Pablo Picasso, zmylo z jej duše prach každodennosti.

Hedviga sa o umenie nielen zaujímalala, ale v Kežmarku sa snažila o zachovanie a obnovenie umelecko - historických pamiatok. V roku 1962 napísala na Pamiatkový úrad sťažnosť z dôvodu odstránenia 300 - ročného mosadzného lustra z farského kostola sv. Kríža v Kežmarku. Na úrad Pamiatkovej starostlivosti sa obrátila aj so žiadosťou o zaradenie vlastného domu na Hlavnom námestí č. 46 do plánu opráv a rekonštrukcií. O radu ju žiadal Ing. Ladislav Kiefer v súvislosti s výberom farby na fasádu Mariánskeho kostola.

Myšlienka založenia múzea v Kežmarku sa v roku 1931 stala skutočnou a vo vstupnej veži hradu bolo otvorené mestské múzeum. Svojim dielom prispeli aj Hedviga s mamou Eleonórou, keď ešte v roku 1930 darovali múzeu zarámovaný obraz Artura Görgeya, jeho parte a cestovné toaletné potreby. Ani vysoký vek (v tom čase mala už 76 rokov) jej nebránil vyjadriť svoj názor a odporúčania pre zaobchádzanie s historickými a umeleckými pamiatkami v meste.

V sakristii dreveného evanjelického kostolíka navrhla zriadiť malé múzeum, kde by sa dali vystavovať sakrálne predmety a obrazy. Na dome prof. Grosza a Buchholza žiadala umiestniť pamätnú tabuľu. Upozornila na premaľované pôvodné nápisy na viacerých budovách v meste ako aj na zničené staré náhrobné kamene na historickom cintoríne.

Výtvarné umenie bolo Hedviginou srdcovou záležitosťou. V obľube mala velikánov ako Tintoretta, Michelangela, Tiziana, Velázquez, Claude Lorraina aj menej známych starších holandských maliarov. Poeticky vyznieva jej opis obľúbenej farby: *"Farba oblohy pri západe slnka nad Neapolským zálivom, teda modrá, oranžová a ružová."*

O tom, že Hedviga bola sčítaná žena, niet pochýb. Čítala publicistickú a odbornú literatúru rôzneho druhu, ale predovšetkým z oblasti dejín umenia. Srdcu blízke jej boli historické i biografické romány. Obľubovala aj poéziu. Pri nej mohla zanechať realitu a vydať sa na cestu bezhraničnej fantázie.

Autor: Mgr. Ivana Ščensná (Múzeum v Kežmarku)